

Descriptive Analysis of Thomas Mann's "Herr und Hund" on Narrative Techniques in the Context of Hermeneutic Literary Theory

Lokman TANRIKULU¹& Duygu ÖZGÜL AKKARTAL²

Abstract

Social media and internet channels, which have become indispensable in popular culture today; This undermines the place and importance of reading in society. The availability of information on these platforms, its rapid dissemination as true or false, and its openness to interpretation at any time cause readers and listeners to easily adapt to the system. Thus, people gain the reflex to comment. There is a close relationship between reading and comprehension. Just reading is voicing the letter ensemble, and understanding is what is received by the correct or incorrect coding of the messages transmitted to the brain. These receptions allow to make comments. Hermeneutics is the whole of the interpretation principles of attempts to make a text, expression, event or phenomenon more understandable, as many authors agree on a common view. This scientific study is a descriptive analysis of Thomas Mann's "The Master and His Dog" (Herr und Hund) on narrative techniques in the context of hermeneutic literary theory. It was examined by the document analysis technique, one of the qualitative research methods. Mann was born on June 6, 1875, to Thomas Johann Heinrich Mann, a merchant and later senator from Lübeck. The longest story, "The Master and His Dog," was written by Thomas Mann in 1918 and published in 1919. "The Master and His Dog" characterizes a representation of the life experience of the European bourgeoisie, which is between city and country and took shelter in the city. In this study, firstly, information is given about the author, the work and the period. Hermeneutic theory and narrative techniques from literary theories; Afterwards, the narrative structure of the work, the narrative style, the narrative behavior and the narrator's point of view on the events were discussed, and finally, the timekeeping in the story was analyzed.

Keywords

Thomas Mann
Novel
Literary theory
Hermeneutics
Narration techniques

Article Info

<i>Received</i>	27.04.2023
<i>Reviewed</i>	16.06.2023
<i>Published</i>	31.06.2023
<i>Doi Number</i>	10.29228/ijlet.70314

Reference

Tanrikulu L., & Özgül Akkartal D. (2023). Descriptive analysis of Thomas Mann's "Herr und Hund" on narrative techniques in the context of hermeneutic literary theory. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 11(2), 98-111.

¹ Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ltanrikulu@nevsehir.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1862-8176

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, duygu.ozgul07@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0653-6300

Thomas Mann'ın “Herr und Hund (Efendi İle Köpeği)” Adlı Eserinin Hermenöтик Edebi Kuramı Bağlamında Anlatım Teknikleri Üzerine Betimsel Bir Analizi

Özet

Günümüzde popüler kültürün vazgeçilmezi haline gelen sosyal medya ve internet meçraları; okumanın toplumdaki yeri ve önemini oldukça sarsmaktadır. Bilginin bu platformlarda hazır bulunması, doğru ya da yanlış olarak hızla yayılması, her an yorumu açık olması okuyucu ve dinleyici kitlenin sisteme kolay bir şekilde adapte olmasına neden olur. İnsanlar, böylece yorum yapma refleksi kazanmaktadır. Okuma ve anlama arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Sadece okumak harf topluluğunu seslendirmek, anlamak ise beyne iletilen mesajların doğru ya da yanlış kodlanması ile alımlanandır. Bu alımlamalar ise yorum yapabilmeye olanak verir. Yorumbilim, pek çok yazarın da ortak bir görüşte uzlaştığı gibi bir metni, ifadeyi, olayı ya da olguya daha anlaşılır kılmak amacıyla yapılan girişimlerin yorumlama ilkelerinin tümüdür. Bu bilimsel çalışma, Thomas Mann’ın “Efendi ile Köpeği” (Herr und Hund) eserinin hermenöтик edebi kuram bağlamında anlatım teknikleri üzerine betimsel analizidir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği ile incelenmiştir. Mann, 6 Haziran 1875’té Lübeck tüccarı ve daha sonra senatör olan Thomas Johann Heinrich Mann’ın oğlu olarak dünyaya gelmiştir. En uzun öykü olan “Efendi ile Köpeği”, 1918’de Thomas Mann tarafından yazılmış ve 1919’da yayımlanmıştır. “Efendi ile Köpeği”, kente kir arasında kalan ve kente sığınan Avrupa burjuvazisinin yaşam deneyiminin bir temsilini nitelmektedir. Bu çalışmada ilk olarak yazar, eser ve dönem hakkında bilgi verilmiştir. Edebi kuramlardan hermenöтик kuramı ve anlatım teknikleri; ardından eserin anlatı yapısı, anlatı biçimini, anlatı davranışını ve anlatıcının olaylara bakış açısı ele alınmıştır, son olarak hikâyedeki zamanı işleyişini analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde; okuma ve anlamanın işlevselliği açısından hermenöтик (yorumbilim), eğitim kurumlarında temel ders olarak müfredata konulmalıdır.

Anahtar Kelimeler

Thomas mann
Uzun hikaye
Edebi kuram
Hermenöтик
Anlatım Teknikleri

Article Info

<i>Gönderim Tarihi</i>	27.04.2023
<i>Kabul Tarihi</i>	16.06.2023
<i>Yayın Tarihi</i>	31.06.2023
<i>Doi Numarası</i>	10.29228/ijlet.70314

Kaynakça

Tanrikulu L., & Özgül Akkartal D. (2023). Thomas Mann’ın “Herr und Hund (Efendi İle Köpeği)” adlı eserinin hermenöтик edebi kuramı bağlamında anlatım teknikleri üzerine betimsel bir analizi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 11(2), 98-111.

Giriş

Günümüzde popüler kültürün vazgeçilmezi haline gelen sosyal medya ve internet meçraları; okumanın toplumdaki yeri ve önemini oldukça sarsmaktadır. Bilginin bu platformlarda hazır bulunması, doğru ya da yanlış olarak hızla yayılması, her an yorumu açık olması okuyucu ve dinleyici kitlenin sisteme kolay bir şekilde adapte olmasına neden olur. İnsanlar, böylece yorum yapma refleksi kazanmaktadır. Okuma ve anlama arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Sadece okumak harf topluluğunu seslendirmek, anlamak ise beyne iletilen mesajların doğru ya da yanlış kodlanması ile alımlanandır. Bu alımlamalar ise yorum yapabilmeye olanak verir. Yorumbilim, pek çok yazarın da ortak bir görüşte uzlaştığı gibi bir metni, ifadeyi, olayı ya da olguyu daha anlaşılır kılmak amacıyla yapılan girişimlerin yorumlama ilkelerinin tümüdür.

Bu bilimsel çalışma, Thomas Mann'ın "Efendi ile Köpeği(Herr und Hund) eserinin hermenötik edebi kuram bağlamında anlatım teknikleri üzerine betimsel analizidir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği ile incelenmiştir. Mann, 6 Haziran 1875'te Lübeck tüccarı ve daha sonra senatör olan Thomas Johann Heinrich Mann'ın oğlu olarak dünyaya gelmiştir. En uzun öykü olan "Efendi ile Köpeği", 1918'de Thomas Mann tarafından yazılmış ve 1919'da yayımlanmıştır. "Efendi ile Köpeği", kentle kir arasında kalan ve kente sığınan Avrupa burjuvazisinin yaşam deneyiminin bir temsilini nitelemektedir.

Bu çalışmada ilk olarak yazar, eser ve dönem hakkında bilgi verilmiştir. Edebi kuramlardan hermenötik kuramı ve anlatım teknikleri; ardından eserin anlatı yapısı, anlatı biçimini, anlatı davranışını ve anlatıcının olaylara bakış açısı ele alınmıştır, son olarak hikâyedeki zamanı işleyishi analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde; okuma ve anlamanın işlevselliği açısından hermenötik (yorumbilim), eğitim kurumlarında temel ders olarak müfredata konulmalıdır.

Kuramsal Çerçeve

Hermenötik Tanımı

Bir metnin ya da iletişimin anlaşılmasındaki yorumlama teorisidir. Hermenötik, her bir alanda özellikle felsefi ve edebi yazılı metinler, sanat eserleri veya kültürel unsurlar gibi çeşitli ifade biçimlerini analiz eder ve yorumlar (Toprak, 2003: s.15-18). Bunun sonucunda ise anlamını ve önemini ortaya koymayı hedefler. Her bir edebi eser o toplumdaki olayları yansıtır. Yazar, metin ve okuyucu arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. Aslında yazar ne anlatmak istiyorsa onu çevirerek vermemiz istenir. Önce metnin anlaşılması ve o anlatılan şekliyle aynı anlamda anlatılması gereklidir. Fakat Elmalı Muhammed Hamdi Yazır, eserlerine kendi fikirlerini dâhil etmeden ortaya koymuştur. Bu nedenle kutsal kitap tefsirlerinde daha sade bir biçimde kullanılmıştır. Ancak temelinde her biri yorumlandığı için kesin çizgilerle yorumcudan ayrılamaz. Hermenötik, yorumlananın yorumcunun geçmişi, önyargıları ve değerleri açısından etkilenen bir süreç olduğunu kabul eder. Bununla birlikte tarihsel, kültürel ve dilbilimsel faktörleri dikkate alır (Bauman, 2017: 32-34). Yazar eserini yazmaya başlar; olayı, olayın kahramanlarını, olayın geleceği yeri ve sonucunu seçer. İlk sayfasından son sayfasına kadar eser yazara aittir. Yazar kitabı son cümlesine nokta koyarak kitabı kapattıktan sonra okuyucu ile buluşan kitap yazarın eseri olmaktan çıkar. Artık yazara ait değildir. Okuyucunun himayesindedir. Yazarın anlatmak istediği fikir ve düşünce, okuyucun eseri hangi açılardan yorumladığı kادriyla örtüşür.

Hermenötığın ilk adımları Antik Çağ'da atılmıştır. Pek çok dini kitapların meallerinde kullanılmıştır. Bu edebi kuramın ilk ürünü İncil'dir. Schleiermacher, anlama öğretisi olarak ele

almıştır. Wilhelm Dilthey doğa bilimleri ile hermenötik kuramının öncülerindendir. Tinsel yaklaşımları ile ön plana çıkmıştır. 20.yüzyılda Martin Heidegger'in öğrencisi olan Gadamer, hermenötiği yorumlayan ve yorumlanan kişinin zıt bir durumda olduğu görüşünü savunmuştur (Arlı, 2009: s. 12-13).

Hermenötik edebi kuramı, metnin içeriği semboller, imgeler ve anlatı yapıları gibi dilbilimsel ve retorik öğeleri de analiz eder. Metnin yapısal özellikleri ve dilin kullanımı, metnin anlamını etkileyen unsurlar olarak incelenir. Bu kuram, edebi metinlerin kesin bir anlamı olduğunu savunmaz. Bunun yerine, metnin anlamı, yorumlayıcı ve metin arasındaki etkileşim sonucunda ortaya çıkar. Hermenötik edebi kuramı, edebi metinleri anlamlandırmak için sürekli bir yorumlama ve tartışma sürecine duyulan ihtiyacı işaret eder (Gadamer, 2002: 58-60).

Yazar

Thomas Mann

Paul Thomas Mann, 6 Haziran 1875'te Lübeck tüccarı Thomas Johann Heinrich Mann'in oğlu olarak doğmuştur. Thomas Mann'ın bir ağabeyi, yazar Heinrich Mann ve diğer üç kardeşi vardır: Julia (1877-1927), Carla (1881-1910) ve Viktor (1890-1949). Thomas Mann, kendi ifadelerine göre Lübeck'te "sevilen ve mutlu" bir çocukluk geçirmiştir. Ailesi 1893'te babasının ölümü nedeniyle Münih'e taşınmıştır (Lahme, 2022:s.23-26).

Münih'te vasisinin tavsiyesi üzerine bir sigorta şirketinde stajyer olarak bir iş kabul etmiştir. Ancak ofis işlerini sevmemekte, boş zamanlarında yazmayı tercih etmektedir. İlk metinlerini çeşitli dergilerde yayımlamıştır. Olumlu geri dönüşler, görevinden istifa etmesi ve bundan sonra serbest yazar olarak geçimini araması için yeterli sebep olmuştur. Maddi olarak, rahmetli babasının servetinden aylık aldığı için bunu yapabilmiştir. İlk yıllarda, Thomas Mann çeşitli dergiler için makaleler ve denemeler yazmıştır. 1896'da kardeşi Heinrich ile bir süreliğine Roma yakınlarındaki İtalya'ya giderler. Orada ilk romanlarını yazmış ve 1903'te edebi atılımını gerçekleştirmesine yardımcı olan romanı "Buddenbrooks" üzerinde çalışmaya başlamıştır. Mann, İtalya'dan döndükten sonra bir süre "Simplicissimus" dergisinde çalışmıştır. 1900'de Thomas Mann, orduda bir yıllık gönüllü hizmete alınır fakat üç ay sonra uygun olmaması nedeniyle serbest bırakılmıştır (Lahme, 2022:s.94-106).

1904'te Thomas Mann, 11 Şubat 1905'te evlendiği Münihli Katharina Pringsheim tanışmıştır. Mann çiftinin toplam altı çocuğu olmuştur: Erika (1905-1969), Klaus (1906-1949, intihar), Golo (1909-1994), Monika (1910-1992), Elisabeth (1918-2002) ve Michael (1919-1977, muhtemelen intihar).

Katharina Mann'ın 1912'de tüberküloz olduğundan şüphelenildi ve bu da İsviçre'nin Davos kentinde bir sanatoryumda kalmasına yol açmıştır. Sanatoryum ve sağlık tesisi, Thomas Mann'a "Büyüülü Dağ" romanını yazması için ilham verir. 1913'te "Venedik'te Ölüm" kısa öyküsünü yazarlar ve izleyen dönemde çok sayıda kısa roman, söylev, deneme ve roman yazmıştır.

Eser

"Efendi ile Köpeği", 1918'de oluşturulan, Thomas Mann'ın kaleme aldığı en uzun hikâyedir. İlk baskısı özel bir baskıdır. 1919'da bir defaya mahsus özel baskı olarak Münih'te yayınlanmış ve geliri muhtaç yazarlara gitmiştir. 1922'de uzun hikâye, toplu eserlerde ayrı baskılarda, 1945'te seçilmiş hikayelerde ve 1958'de Thomas Mann'ın eserlerinin Stockholm Tam Baskısı'nda yer almıştır.

Efendi ile Köpeği (Herr und Hund)

Thomas Mann, 20. yüzyılın başında Orta Avrupa'da, Birinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından Almanya'da, Münih'te kısa tüylü bir Alman av köpeği ile dönemin şartlarından yorgun düşmüş bir adamın ilişkisi ele alınır. Topluma yabancılasmış, insanlardan kendisini soyutlamış bir adam ve avci olmayan bir av köpeğinin ortak noktaları tam da bu nedenle noksanlıklarıdır.

Artık hiçbir şey eskisi gibi değildir. Eskiden var olan sadakat, yerini üzerine inşa edilmesi gereken güven duygusuna bırakır. Baushan da giderek soyutlaşır, ancak zaman ilaç olmuştur ve yeniden kendilerine ayak uydurmayı başarırlar.

Dönem

Sürgün Edebiyatı

Alman sürgün edebiyatı, Nazi rejimi (1933–1945) altında göç eden yazarların edebi eserlerini içermektedir. Bu dönemde yazarlar, dinleri veya görüşleri nedeniyle kaçmak zorunda kalıyorlar. Zulüm görürler veya mesleki yasaklara tabi tutulurlar. Kitapları Naziler tarafından yasaklanmış ve hatta bazıları herkesin gözü önünde yakılmıştır.

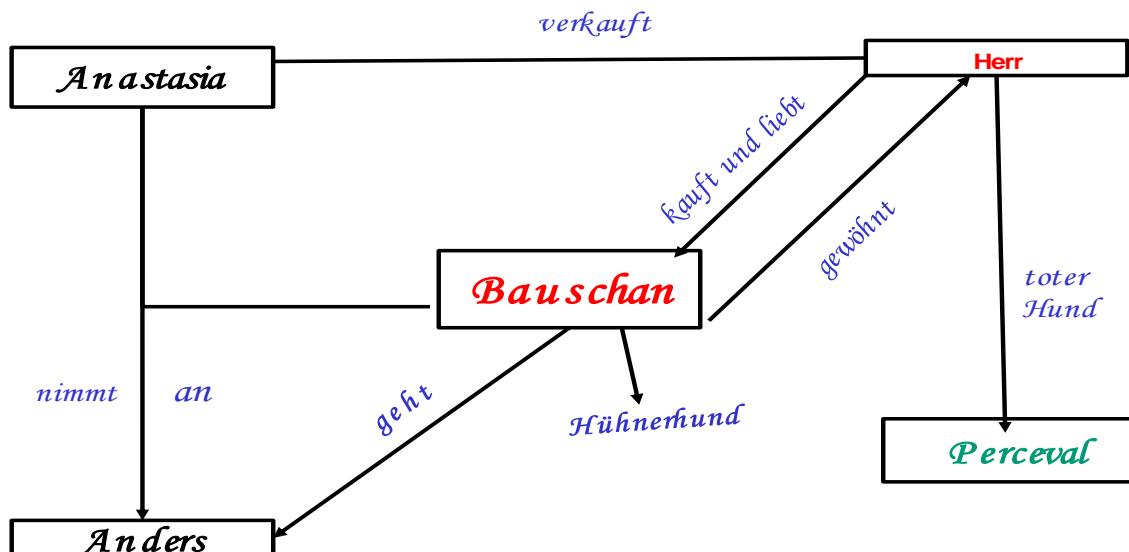
Yahudi, pasifist ve/veya sosyalist yazarlar önce Avrupa ülkelerine, özellikle Prag ve Paris'e sığınırlar. Ancak, siyasi durumun gelişmesi nedeniyle genellikle daha fazla ilerlemek zorunda kalmışlardır. 1939'da İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasından sonra başta ABD ve Sovyetler Birliği olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerine göç ederler (Walter, 1978:s.358-379).

Sürgünde bazı yazarlar maddi sıkıntı yaşar ve sessiz kalırlar. Diğerleri, uluslararası teşhirleri nedeniyle çalışmaya devam edebilmişlerdir. Genel olarak kötü ekonomik durum ve yazarların yalnızlığı, üretimlerini ve yayılama yeteneklerini sınırlamıştır. Ancak bazı yazarlar birbirlerini sürgünde de bulurlar. Heinrich Mann ve Thomas Mann ile Bertolt Brecht ve diğer bazı Alman yazarlar 1940'larda Santa Monica'da kalırlar.

Nasyonal Sosyalizme karşı direniş, çoğu zaman doğrudan veya dolaylı olarak anlatı düzyazı, roman veya raporlar aracılığıyla ele alınır. Bununla birlikte, evde olup bitenler genellikle yalnızca mecazi anlamda aktarılır, çünkü yazarlar Almanya'dan güvenilir bilgi almakta zorlanırlar. Bu amaçla örneğin tarihsel malzeme veya epik tiyatro kullanılır. Otobiyografik öyküler, yaşananları işlemeye yaramaktadır. Bazı yazarlar ise vatan hasreti çektikleri için doğa şöiri üzerine eserler ortaya koymuşlardır.

Ünlü sürgün yazarları arasında Robert Musil, Alfred Döblin, Oskar Maria Graf, Heinrich Mann, Klaus Mann, Thomas Mann, Erich Maria Remarque, Carl Zuckmayer, Stefan Zweig ve Anna Seghers yer almaktadır. Bir oyun yazarı ve edebiyat teorisini olarak Brecht, sürgün edebiyatının önemli bir temsilcisidir. Bu dönemde epik tiyatroyu yeni bir edebi biçim olarak geliştirmiştir(Aytaç, 1995: s. 57).

Karakter Şeması

Şekil 1: Eserde bulunan karakterler arasındaki durum ve olay akışı

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden betimsel içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, "belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir tekniktir" (Büyüköztürk vd., 2013: 250). "İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır." (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 227).

Bulgular

Anlatım Teknikleri ve Analizi

Anlatım Biçimi

Ben Anlatıcı:

Anlatıcı, hikâyede rol alan bir kişidir ve neler olduğunu kendi bakış açısından anlatır. Yaşananlarla bizzat ilgilenir.

„ In dem Augenblick jedoch, wo ich mich niederbeuge und die Hand ausstrecke, ist er plötzlich mit einem Sprunge neben mir und steht, die Schulter gegen mein Schienbein gepreßt, wie eine Bildsäule: schräg an mich gelehnt steht er, die starken Pfoten gegen den Boden gestemmt, das Gesicht gegen das meine erhoben, sodaß er mir verkehrt und von unten herauf in die Augen blickt, und seine Reglosigkeit, während ich ihm unter halblau und gutenWorten das Schulterblatt klopfe, atmet dieselbe Konzentration und Leidenschaft wie der

vorhergegangene Taumel."(Mann, Herr und Hund, s.6)

Yorum: Ben anlatıcı, hikâyeyi birinci şahıs bakış açısından anlatır ve bu nedenle birinci şahıs kipini kullanır. Hikâye böylece tek bir karakterin bakış açısından anlatılır, bu nedenle okuyucu yalnızca hissettiğlerini, gördüklerini veya başkalarıyla kurulan ilişkilerdeki yaşadıklarını algılayabilir.

Anlatım Davranışı

Yazar Anlatıcı:

Anlatıcı bir bilgi avantajına sahiptir ve tüm olaya ilişkin bir genel bakışa sahiptir. Bu nedenle değerlendirebilir ve yorum yapabilir.

„Das ist zwei Jahre her, und er war damals ein halbes alt.” (Mann, Herr und Hund, s.13)

Yorum: Anlatıcı, okuyucuya köpeğin geçmişini hakkında bilgi verir. Ama biz bu bilgiyi bilmiyoruz. Anlatıcı bizi geçmişe götürüyor. Bu sebeple örnek olarak verilmiştir.

Kişisel Anlatıcı:

Kişisel anlatıcı perspektifinde odak, hikâye içindeki bir karakterdir. Okuyucu, belirli bir kurgusal kişinin yaptığı, düşündüğü ve hissettiği her şeyin farkındadır. Bununla birlikte, karakter bunları birinci şahıs biçiminde kendisi bildirmez, ancak kişisel anlatıcı bunları kendisi hakkında bildirir (Driehorst, 1995: s.42).

„Wenn die schöne Jahreszeit ihrem Namen Ehre macht und das Tirili der Vögel mich zeitig wecken konnte, weil ich den vorigen Tag zur rechten Stunde beendigte, gehe ich gern schon vor der ersten Mahlzeit und ohne Hut auf eine halbe Stunde ins Freie in der alle vorm Hause oder auch in die weiteren Anlagen, um von der jungen Morgenluft einige Züge zu tun und, bevor die Arbeit mich hinnimmt, an den Freuden der reinen Frühe ein wenig teilzuhaben.”(Mann, Herr und Hund, s. 5)

Yorum: Anlatıcı mevsimi nasıl algıladığı, rutin bir güne başladığında nasıl hissettiğini, duygularını ve düşüncelerini anlatır.

„Aber Hühnerhund her und Pinscher hin- welch ein schönes und gutes Tier ist Bauschan auf jeden Fall, wie er da straff an mein Knie gelehnt steht und mit tief gesammelter Hingabe zu mir empor blickt.”(Mann, Herr und Hund, s. 8)

Yorum: Bu örnekte anlatıcı köpeği tasvir ediyor. Ancak anlatıcı kendi görüşüne göre okura sunuyor. Köpeğin sıkıcı olmadığını söylüyor. Ama bu bir bakış açısı ve göreceli bir kavramdır.

„Es ist sonderbar, traurlich und drollig, ihn auf meinem Fuße sitzen zu füllen, den er mit seiner fiebervollen Körperwärme durch dringt. Erheiterung und Sympathie bewegen mir die Brust, wie fast ohne Unterlaß in seine Gesellschaft und Anschauung.”(Mann, Herr und Hund, s.12)

Yorum: Köpeğin normal davranışını, anlatıcı tarafından duygusal olarak boyutlandırılmıştır.

Tarafsız Anlatıcı:

Tarafsız anlatıcı, hikâyeyin tamamen dışında kalır. Bu nedenle, kurgusal dünyanın yanı hikâyeyin geçtiği dünyanın parçası değildir. Sadece dışarıdan algılanabilecekleri anlatmasından anlaşılır. Bu, başından sonuna kadar objektif kaldığı anlamına gelir.

„Sie sind der Stolz und die Zierde dieser noch jungen Niederlassung; man hat sie sorgfältig geschont und erhalten sofern es irgend tunlich war, und wo es bei der Ausmessung und Einfriedung der Grundstücke zu

einem Konflikt mit seinem von ihnen kam, das heißt: wo sie erwies, dass so ein moosig silbriger Würdenstamm gerade auf der Demarkationslinie stand, da beschreibt wohl ein Zaun eine kleine Ausbuchtung um ihn herum, um ihn mit in den Garten aufnehmen oder in dem Beton einer Mauer ist eine höfliche Lücke gelassen, in welcher der Alte nun ragt, halb privat und halb öffentlich, die kahlen Äste mit Schnee belastet oder im Schmuck eines kleinblättrigen, spätsprühenden Laubes.”(Mann, Herr und Hund, s.39-40)

Yorum: Anlatıcı sadece avlanma yeri hakkında bilgi verir. Karakterler ve okuyucular da bunu bilmektedirler. Anlatıcı, düşüncelerini ve duygularını dâhil etmeden doğrudan okuyucuya aktarmıştır. Bu sebeple örnek olarak verilmiştir.

„Sobald wir angelangt, wurden die Dienstädchen zur Stelle beordert, damit sie mit dem Familienzuwachs Bekanntschaft machten und auch wohl ihr bescheidenes Gutachten über ihn abgäben.”(Mann, Herr und Hund, s.17)

Yorum: Bu örnekte sıradan bir olay, olduğu gibi anlatmaktadır.

„Die Kiespfade, welche die umgebenden sanften Grashänge herabkommen, sind sogar mit zementierten Rinnsteinen versehen. Und es gibt tiefe und anmutige Durchblicke zwischen all dem Grün, mit der Architektur einer der Villen als fernem Abschluss, die von zwei Seiten hereinblicken.”(Mann, Herr und Hund, s.11)

Yorum: Anlatıcı bu bölümdeki ya da çevredeki yapı, manzara ve mimariyi bir kamera gibi anlatır.

Anlatıcı Perspektifi

Dış Görünüm:

Dişarıdan görülebilen tüm açıklamalara dış görünüm denir.

„Diesmal saßen Anastasia und ihre Tochter an den Schaumalseiten des Küchentisches einander gegenüber und tranken Kaffee. Zwischen ihnen, vor dem Tische, saß der mit dem vorläufigen Namen Lux.”(Mann, Herr und Hund, s.16)

Yorum: Anlatıcı, Anastasia ve kızı dışarıdan görür ve olduğu gibi anlatır. Ama düşüncelerini bilmemektedir.

İç görünüm:

İçsel bir bakış, bir kişinin tüm duyu ve düşüncelerini anlatır.

„Meine Gesundheit litt; und während mein Zustand demjenigen Bauschans in seinem Käfig nach gerade auffallend ähnlich wurde stellte, ich die sittliche Betrachtung an, dass die Fessel des Mitgefühles meinem eignen Wohlsein zuträglicher gewesen war, als die egoistische Freiheit, nach der mich gelüstet hatte.”(Mann, Herr und Hund, s.76)

Yorum: Anlatıcı, oylara karşı içsel düşüncelerini ve ahlaki boyutları ifade eder. Bu sebeple örnek olarak verilmiştir.

Kişi Konuşması

İç Monolog:

Bir iç monolog, tek bir edebi karakterin düşüncelerini ve duygularını ortaya çıkarılan bir monologdur.

„So glaubst du auch jetzt, die Morgenluft einziehend, an deine Freiheit und Tugend, während zu wissen solltest und im Grunde auch weißt, dass die Welt ihre Netze bereit hält, dich datei zu verstricken, und dass du wahrscheinlich morgen schon wieder bis neun Uhr im Bett liegen wirst, weil du um zwei erhitzt umnebelt und leidenschaftlich unterhalten hineingefunden...“(Mann, Herr und Hund, s.11)

Yorum: Anlatıcı kendi iç dünyasında konuşur. Konuştuğunda kendine "sen" diyerek hitap etmektedir.

Düşünce Alıntısı:

Düşünce alıntısı iç monologdan daha kısalır. Sadece bir cümle veya birkaç cümleden oluşur.

„Da du fähig warst“ ,schien seine Haltung auszudrücken, „ mich in diesen Käfig zu liefern, erwarte ich nichts mehr von dir.“(Mann, Herr und Hund, s.75)

Yorum: Doğrudan karakter konuşmasına benzer şekilde, düşünceler burada olduğu gibi işaretlenmiştir. Anlatıcı kısaca alıntı yapar. Bu sebeple örnek olarak verilmiştir.

Bilinç Akışı:

Bilinç akışı, bilinç içeriklerinin düzenlenmemiş dizisini ifade eder. Edebiyat araştırmalarında bu, bir veya daha fazla karakterin bilinç içeriklerinin görünüşte düzensiz sırasını yeniden üreten bir anlatı tekniği anlamına gelir.

„Sei es denn so. Heute bist du der Mann der Nüchternheit und der Frühe, der rechte Herr des Jägerburschen da, der eben wieder über das Gitter setzt, vor Freunde, dass du heute mit ihm und nicht mit der Welt dort hinten leben zu wollen scheinst.(Mann, Herr und Hund, s.11)

Yorum: Anlatıcı, konusu ile pek ilgi çekici olmayan düşünce geçişleri içindedir.

„Teergeruch, Wasserwind- und dumpf planscht es gegen das Holz der Kähne. Was will ich mehr? Manchmal kommt eine andere heimatliche Erinnerung mich an: das Wasser steht tief, es riecht etwas faulig – das ist die Lagune, das ist Venedig.“(Mann, Herr und Hund, s.12)

Yorum: Bu örnekte, aynı anda pek çok şey düşünülüyor. Ama anlamsal bir bütünlük yok. Aksine çeşitli temalar için çağrımlar oluşturulmuştur.

Odaklanma

Sıfır Odak:

Anlatıcı, karakterden daha fazlasını bilir. (Anlatıcı > Karakter)

Yorum: Eserde temsili bulunmadığından örnek verilememiştir.

İçsel Odaklanma:

Anlatıcı da karakter kadar bilir. (Anlatıcı = Karakter)

„Und was die Größe betreffe, die er erreichen werde, so werde es die unseres verstorbenen Percy sein, entgegnete sie schlagfertig.“(Mann, Herr und Hund,s.15)

Yorum: Anastasia, Percy'yi anlatıcı gibi tanıyor. Bilinen genel bilgilere dayanarak, Anastasia ikisi için de yeni bilgi vermiyor. Bu örnek bu nedenle ele alınmıştır.

Dışsal Odaklanma:

Anlatıcı, karakterden daha az şey bilir. (Anlatıcı < Karakter)

„Und Mutter und Tochter versicherten, nichts sei ihnen gewisser gewesen, alsdass wir wiederkommen würden, um unsren Lux zu holen, und zwar ausgemacht heute.“(Mann, Herr und Hund, s.17)

„Aber warum hatte er uns dann verlassen?“(Mann, Herr und Hund, s.19)

Yorum: Anlatıcı, örnekte yer aldığı gibi bazı sorular sormakta ve cevap almak istemektedir. Ancak ikna edileceği herhangi bir bilgiye sahip değildir.

Zamanlama

Anlatım Zamanı (Söylem Zamanı):

"Anlatma süresi", okuyucunun bir öyküyü okuması için geçen süredir.

Anlatılan Zaman (Tarihin Zamanı):

"Anlatılan zaman" hikâye, oyun, kitap veya filmin aksiyonunun gerçekleştiği zamandır.

Anlatım Hızı

Zaman Aşımı(Anlatılan zaman > Anlatım zamanı):

Zaman dilimleri kısaltılır veya atlanırsa, anlatım süresi anlatılan süreden daha kısadır.

Yorum: Bu kitap 100 sayfadan oluşmaktadır ve 2-3 saatte okunabilmektedir. Ancak hikaye uzun yıllar devam ediyor. Bu nedenle zaman atlamalı bir kitap olarak ele alınır.

Zaman Kapsamı(Anlatım süresi = Anlatı zaman):

Aynı uzunluktadırlar. Eserde örneği bulunmamaktadır.

Zaman Gelişmesi (Anlatım Süresi<Anlatı zamanı):

Anlatım süresi, örneğin düşünce ve duyguları yansıtırken anlatılan süreden daha uzundur. Eserde temsili bulunmamaktadır.

Sıklık

Tekil Anlatım:

Bir kere olan bir kere anlatılır. Eserde temsili bulunmamaktadır.

Tekrarlayan Anlatım:

Bir kez olan birkaç kez anlatılır.

„Da sitzt er, in seiner bäurisch ungeschickten Haltung, mitten auf der Straße und blickt mir nach, den ganzen langen Prospekt hinauf.- ...- .Noch am Ausgange der Allee kann ich ihn sitzen sehen, als kleines, dunkles, ungeschicktes Pünktchen inmitten der Straße, und es gibt mir einen Stich ins Herz, ich besteige die Tram nicht anders als mit Gewissensbissen“(Mann, Herr und Hund, s.24-27)

Yineleme Anlatım:

Birkaç kez olan bir kez anlatılır. Eserde temsili bulunmamaktadır.

Açıklayıcı Duraklatma

Söylemin keyfi olarak uzun bir anlatı bölümü sırasında, anlatıcı tarafından eylem anlatımı kesilir ve devam etmez. Bu aynı zamanda "tanımlayıcı duraklama" olarak da bilinir çünkü burada

genellikle karakterler veya konumlar tanımlanır. Ardından eylem duraklatıldığı bölümden itibaren anlatılmaya devam edilir.

„Da habe ich, gegen mein Vorhaben, nun auch von der Klinik erzählt! Der Leser verzeihe die weitläufige Abschweifung und kehre mit mir in den Park zum Jagdvergnügen zurück, worin wir uns unterbrachen.“ (Mann, Herr und Hund, s.79)

Yorum: Anlatıcı klinik öyküsünü anlattıktan sonra kaldığı yerden geri döner. Avlanmanın zevkini anlatıp durmaktadır.

Ellipse

Anlatıdaki olayların atlanmasıdır, anlatımın temposunu hızlandırma meselesidir.

„Ich verliere mich nicht in eine übergetreue Ausmalung dieses Prozess. Er erlitt eine Unterbrechung durch das vorübergehende Abhandenkommen Bauschans. Sein Verschwinden erregte Bestürzung und Trauer, zum mindesten in der herrschaftlichen Sphäre, da die Dienstmädchen den Verlust eines geschenkten Hundes auf die leichte Achsel zu nehmen geneigt waren, oder ihn als Verlust wohl überhaupt nicht anerkennen wollten.“ (Mann, Herr und Hund, s.18)

Yorum: Anlatıcı, köpeğin kaçtığını bildirir, ancak bu eylem sırasında okuyucuya Baushan'ın bu süre zarfında ne yaptığı ve nasıl ayrıldığı anlatılmaz.

Anlatım Teknikleri Üzerine Alanyazın Tarama

Geçmişte günümüze anlatım teknikleri konusunda çeşitli ilkeler, yöntemler ve yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Kültürlerarası iletişim ve küreselleşen dünyanın dinamizminin yarattığı ihtiyaçlar okuma, anlama ve yorumlamayı kullanabilmeyi zorunlu kılmıştır. Bu bölümde, roman ve hikâye anlatım teknikleri üzerine literatürde yapılan bazı benzer ve ilgili çalışmalara degeinilmektedir.

Aday ve Solmaz (2021) çalışmalarında, Kazak dinî destanlarında yer alan anlatıcılara verilen isimler, anlatıcıların yetişmesinde etkili olan okullar, dinî destan anlatıcılarının anlatım üslupları, destan metinlerinin yapısal ve içerik özellikleri hakkında değerlendirmeler yapılmıştır. Destan metinlerinde dinî, kültürel ve sosyal içerikli motiflere rastlanıldığı belirtilmiştir. Derin bir etki uyandırması amacıyla anlatıcının kendi sözlerini dâhil ettiği ve halk edebiyatının yapı, şekil, içerik ve işlev özelliklerine degeinildiği tespit edilmiştir. Bu sayede, Kazak dinî destan geleneğinin sınırları çizilmeye çalışılmıştır.

Asiltürk (2021), manzum hikâyelerinde anlatım tekniklerini ele almıştır. Genel olarak öyküleme, betimleme ve diyalog teknikleri kullanıldığı tespit edilmiştir. Olay anlatımı, mekân veya kişi tasvirlerini, kişiler arası diyalogu belirli bir form düzeni içinde metne yansıttığı sonucuna varılmıştır.

Demir (2021) makalesinde, *“Gün Olur Asra Bedel”* romanında hâldeki olayların olay örgüsüne nakşedilişi ve romanda anlatım tekniklerinin nasıl kullanıldığını incelemiştir. Geri dönüş teknikleri ile anlatım güçlendirilmiştir. Olay akışlarında sadece olup bitenlerden değil, aynı zamanda çeşitli tarihi olaylara, geleneklere, göreneklere degeinildiği ifade edilmiştir. Kahramanların günlük yaşamı ve kültür çeşitliliği yansıtılmıştır. Çalışmanın sonucunda anlatım tekniklerinden anlatma-gösterme, tasvir, mektup, özetleme, geriye dönüş, montaj, otobiyografi, leitmotiv, diyalog, iç çözümleme ve iç monolog gibi unsurların yer aldığı tespit edilmiştir. Anlatım tekniklerinin yeterli ve aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gezer ve Çelik (2017) çalışmalarında Ayşe Kilimci'nin hikâyeciliğinin özelliklerini ve hikâyelerinde kullandığı anlatım tekniklerinin belirlenmesini ele almıştır. Diyalog, sahneleme, montaj, tasvir ve yorumlama tekniklerini uyguladığı görülmüştür. İncelenen eserde anlatım tekniklerinin oldukça güçlü bir üslûp ile kullanıldığı belirtilmiştir. Hem ifade hem de kullanılan anlatım teknikleriyle okurun hikâyeyi dünyasına dahil etmede yazarın başarılı olduğunun okura geçtiği, yazılan bir hikayeyi okumaktan ziyade anlatılan bir hikayeyi dinliyor algısı yarattığını ifade etmiştir.

Avgerionu (2015), Gérard Genette'in anlatı söyleminde kurduğu zaman, kip ve ses kategorilerinden yola çıkarak, Friedrich Schiller'in "Der Verbrecher aus verlorener Ehre" (Kayıp Onurdan Gelen Suçlu) adlı kısa öyküsünü anlatıbilimsel bir bakış açısıyla ele almıştır. Schiller'in Aydınlanma'ya olan bağlılığı, hikâyeyi yapısı, biçimini ve içeriğinin temelini oluşturduğu belirtilmiştir. İlk olarak anlatım duraklaması, doğrusal zaman şeması ve yazarlık ile birinci tekil şahıs anlatımının karışımı gibi belirli biçimsel unsurlar, gerçeğin nedenlerinin anlaşılmasını desteklediği görülmüştür. Anlatım tekniklerinin aydınlanma dünya görüşünün mutlak geçerliliğine dair bazı şüphelere rağmen, bu kısa öyküde Schiller, anlatım tekniklerinin işlevselligi ile yapılan incelemelerde ahlaki özerkliğin insanın doğal ve toplumsal olarak önceden belirlenmişliğinin tespiti üzerindeki etkilerini saptamıştır.

Tartışma ve Sonuç

Okumak, toplumların refah düzeylerinin gelişmesi, ilerlemesi ve en zirvede tutunabilmesi için çok önemlidir. Bunun en güzel örneği ise Hz. Muhammed(S.A.V)'e vahiy ile ilk gelen "Yaratan rabbinin adıyla oku!" emridir. Geçmişten günümüze kadar okumayan, sorgulamayan dolayısıyla da bunun sonucunda bilim ve felsefi konuları anlayamayan salt toplumlar gelişmemiştir. Öncelikle okumayı öğrenmek, anlamaya gelebilmek için ise köprü görevi gören anlama sanatına giden yolun adresini bilmek gerekmektedir. Yorumlama bir eseri, bir metni, bir resmi kısacası anlaşılmak istenilen şey her ne olursa olsun anlama yolculuğunda en iyi rehberdir. İnsanlar, tarih boyunca yaşam evrelerindeki kavramlar ve basmakalılar ile evreni yorumlamaya çalışmıştır. Elbette bu deneyimler kişilerin bağlı bulundukları toplum, dil, kültür, ahlak ve çevre unsurlarının ilişkilerine göre şekil almaktadır.

Yapılan alanyazın taramada konu ile ilgili çeşitli tezler ve makaleler tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak incelenen çalışmaya yönelik ilgili ve benzer bilimsel makaleler ile kıyaslanmıştır. Literatürde yer alan bilimsel araştırma ve çalışmalarında, nitel araştırma yönteminin daha ağırlıklı olarak kullanıldığı gözlemlenmiştir. İncelenen bilimsel makalelerdeki belirtilen bulguların, nitel bir araştırma yöntemi olan doküman ve içerik analizi yöntemiyle incelendiği görülmüştür. Elde edilen veriler sonucunda; araştırma bulguları, herhangi bir eserin okuma esnasında anlatım tekniklerinin sürece dahil edildiğinde, anlama ve yorumlama motivasyonunu artırdığı, edebi açıdan teşvik edici olduğu, doğru bir okuma bilinci uyandırdığı söylenebilir. Ayrıca hermenötik açıdan gerçekleştirilen okuma ve anlama, yabancı metinlerin de daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla diller arası geçiş stratejileri geliştirilmesine olanak sağlayabilir. Yorumlama sanatının, kültürlerarası etkileşimde dilsel değerlerin anlatım tekniklerinin işlevselligine bağlı olarak metabolisel farkındalık kazandırdığı saptanmıştır. Araştırma sonucunda alana yönelik yapılan çalışmaların, incelenen konu dâhilinde beklenilen ölçliğin altında olduğu sınırlı sayıda araştırmaya ulaşmıştır. Özellikle ele alınan esere yönelik çalışmaların nitel ve nicel araştırma alanlarında sıg olması yapılacak uygulamaları kısıtlamaktadır. Bu alandaki

çalışmaların, yapılan incelemeler sonucunda arttırılması ve yaygınlaştırılması gerektiği öngörülmektedir.

Thomas Mann bu eserini, efendi ile köpeği Baushan arasındaki avcılıkla olan ilişkisini betimlemeleriyle anlatmıştır. Avlanmaya gittiklerinde, Baushan'ın beceriksizliğinin yanı sıra sahip olduklarıara olan sadakati de fark edilebilir. Bir köpeğin sahibiyle olan derin bağının edebî anlatımını, köpeklerin hareketleri ve karşılıklı bağımlılıkları üzerine sohbetlerini okurken, her canının sahip olabileceği sevgiyi insan yüreğinde hissedebilmek yapılan tasvirler ile oldukça mümkündür.

İlk evcilleştirilmiş hayvan olan köpekler, tarih boyunca yaptıkları göçlerde sığınak, yol arkadaşı olmuşlardır. Dünyanın belki de en iyi "sadakat" olan bu canlı, insanlara dünyada hâlâ var olan mutluluğu göstermekte ve tüm hayatın onlara bahsettiği sadakat ve bağlılığı onlara sunmaktadır. Bazen yaşam içgüdüünüzün acımasızlığı ön plana çıkar. İnsanda iradeler olduğu gibi içlerinde de içgüdüler, duygular vardır. Kendimize kapılmasak da ruh halimiz çoğu zaman bize yansır. Bazen acılara bazen de korkulara tutunuruz. Yetinmeyi bilememek ve hep istemek arzusu, issız karanlık bir sokaktan koşarak gelen hırçın bir köpeğin dişlerinden daha masum değildir.

"Efendi ile Köpeği" kısa romanı nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılarak betimsel bir incelemesi yapılmıştır. Yapılan analizde edebi kuramlardan hermenötik kuramı, anlatım teknikleri ile sentezlenerek bulgular elde edilmiştir. Bu çalışmada kısa öykünün anlatım yapısı, anlatım biçimi, anlatım davranışları ile kurgusu ele alınmış ve olaylara anlatıcının bakış açısından bakılmıştır. Daha sonra kişisel konuşma ve odaklanma incelenmiştir. Son olarak romanda zamanın işlenisi incelenmiştir. Anlatım tekniklerine bağlı olan pek çok temel kavramlara yönelik örnekler bulunmuş ve gösterilmiştir. Ancak bazı unsurlar eserde temsil edilmediği için bulunamamıştır.

Neticede okuma, anlama ve yorumlama birbirinden ayrı tutulmamalıdır. Özellikle anlatım teknikleri teorik olarak anlatılmamalı aksine uygulanmalı olarak aktarılmalıdır. Eğitim kurumlarında temel ders olarak başlangıç seviyesinden itibaren yorum yapma bilinci verilmelidir. Nitekim gerçek bilgiler pozitivistlere göre asıl ve gerçek olan bilgidir. Verileni almaktır. Ancak hermenötik, sorgulamayı ve yorum yapmayı öğretir. Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de yapılan çoğu sınavlar, düz mantık ile ezberlenen bilgiyi istemez. Aksine edinilen bilgi birikimi ışığında kazanımlara dayanarak yorum ve çıkarım yapılmasını ister. Bu nedenle gerek öğrenciler gerek yetişkinler için anlatım tekniklerinin kullanılması ile okuma-anlama zinciri kurulmalıdır. Böylece insan okuduğuna kör, duyduğuna sağır ve söylenenine ise dilsiz olmayacağındır.

Kaynakça

- Aday, S. & Solmaz, E. (2022). Kazak dinî destanlarında şekil üslûp özellikleri /anlatıcı ve anlatım teknikleri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (72), 182-197.
- Adugit,Y.(2005). Dilthey'de tin bilimlerinin temellendirilmesi ve sorunları. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 22(2), 245-260.
- Aliy, A.(2011). *Teolog filozof F.D.E. Schleiermacher: yaşamı eserleri felsefesi*. Ankara: Elis Yayıncıları.
- Arlı, A.(2009). *Bilim, yöntem ve hermenötik, sosyal bilim, etik ve yöntem*. (Ed.)Ahmet Kemal Bayram, Osman Konuk, Ankara: Adres Yayıncıları.
- Asiltürk, B. (2021). Mehmet Âkif Ersoy'un manzum hikâyelerinde anlatım teknikleri. *Hacettepe Üniversitesi Türkîyat Araştırmaları Dergisi*, 135-151.

- Avgerinou, S. (2015). Aufklärerische Botschaft und Erzähltechnik in Schillers Der Verbrecher aus verlorener Ehre. *German Life and Letters*, 68(1), 1-19.
- Aytaç, G. (1995). *Edebiyat Yazları*. Türkiye: Gündoğan.
- Blackmore, J. T. (2021). Ernst Mach: His Life, Work and Influence. Amerika Birleşik Devletleri: University of California Press.
- Cevizci, A.(2005). *Hermeneutik, felsefe sözlüğü*, İstanbul: Paradigma Yayıncıları.
- Comte, A. (1853). The Positive Philosophy of Auguste Comte. Birleşik Krallık: John Chapman, 142, Strand.
- Demir, S. (2021). "Gün Olur Asra Bedel" romanında hâldeki olayların olay örgüsüne nakşedilişi ve romanda anlatım tekniklerinin kullanılışı. *Kayseri Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 24-40.
- Gadamer, H.G.(2002). *Hermeneutik ve sosyal bilimler, retorik hermeneutik ve sosyal bilimler* (Çev.) Hüsamettin Arslan, Tercüme: Hüsamettin Arslan, İstanbul: Paradigma Yayıncıları
- Gezer, A. & Çelik, Y. (2017). Ayşe Kilimci'nin hikâyeciliği ve hikâyelerinde anlatım teknikleri. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(2), 15-31.
- Gnutzmann, R. (1970). *Studien zur Erzähltechnik George Merediths*. Almanya: Lahn.
- Mann, T. (1978). Herr und Hund. Ein Idyll. Frankfurt am Main: FischerTaschenbuchVerlag.
- Slattery, M.(2007). *Pozitivizm, Sosyolojide Temel Fikirler*, (Çev.) Cevdet Özdemir, İstanbul: Sentez Yayıncılık.
- Toprak, M.(2003). *Hermeneutik* (Yorum Bilgisi) ve Edebiyat, İstanbul: Bulut Yayıncıları.
- Lahme, T. (2022). *Thomas Mann ve Ailesi-Bir Yaşam Öyküsü*. Can Yayıncıları.
- Parlatır, İ. & Şahin, H. (2010). *Türk Dili: Sözlü ve Yazılı Anlatım Türleri İle Anlatım Teknikleri*. Türkiye: Ekin Yayınevi.
- Cemiloğlu, M. (2001). *Dil Bilimi Açısından Türkçe Yazılı Anlatım ve Anlatım Teknikleri Öğretimi*. Türkiye: Alfa.
- Driehorst, G. (1995). Erzähltechnik und Sprachgestaltung bei Johann Peter Hebel. Almanya: Hitzeroth.
- Bauman, Z. (2017). Hermenötik ve Sosyal Bilimler. Türkiye: Ayrıntı Yayıncıları.
- Dilthey, W. (2021). Tarihsel Dünyanın Tin Bilimlerinde Kurulumu. Ukrayna: Fol Kitap.
- Walter, H. (1978). Deutsche Exilliteratur 1933-1950: 1. Die Vorgeschichte des Exils und seine erste Phase. 1. Die Mentalität der Weimardeutschen, die "Politisierung" der Intellektuellen. Almanya: J. B. Metzler.